

**Informacja do BIP o wynikach kontroli prawidłowości
w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3, Bąkowo 37A, 86-160 Warlubie**

*sporządzona w oparciu o art. 4 ust.1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 ppkt a ustawy z dnia 6.09.2001 r.
o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1764)*

I. Cel kontroli:

Ocena działalności jednostki kontrolowanej w zakresie prawidłowości stanu prawno-organizacyjnego oraz świadczenia usług, opieki i wychowania na poziomie obowiązujących standardów, a także spełniania wymaganych kwalifikacji przez osoby pracujące z dziećmi.

II. Czas przeprowadzenia kontroli: w dniach 24 i 30 maja 2017 roku.

A. Stan organizacyjno - prawny jednostki kontrolowanej:

Placówka funkcjonuje na podstawie Statutu stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Nr X/63/15 Rady Powiatu Świeckiego z dnia 26 sierpnia 2015 r. Szczegółową organizację wewnętrzną, typ oraz zadania Placówki określa Regulamin Organizacyjny przyjęty Uchwałą Nr 28/231/15 Zarządu Powiatu Świeckiego z dnia 13 października 2015 r. Placówką kieruje Dyrektor Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Pani Violetta Antkowska, posiadająca kwalifikacje wynikające z art. 97 ust. 3 ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Regulamin wymaga aktualizacji z uwagi na zapisy np. § 12 lub § 38. Ponadto w ww. regulaminie stwierdzono rozbieżności między zapisami w nim zawartymi, a rzeczywistą organizacją placówki np. § 38 pkt. 2.

W kontrolowanej jednostce obowiązuje również: regulamin wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej Nr 3, regulamin przyznawania kieszonkowego, plan pracy Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Bąkowie.

Placówka posiada zezwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego (Decyzja Nr WPS.IX.9423.25.2015. BG z dnia 29 września 2015 r.), jest placówką socjalizacyjną, przeznaczoną dla 10 wychowanków. W placówce aktualnie przebywa jedna wychowanka pełnoletnia z dzieckiem urodzonym w 2015 r. Do dyspozycji wychowanki i dziecka jest samodzielny pokój.

B. Standard usług świadczonych przez placówkę:

Placówka zajmuje wydzieloną część zabudowy dworsko-pałacowej z oddzielnym wejściem.

Na parterze znajduje się: przedsionek – wychowankowie mogą pozostawiać w nim np. obuwie, odzież wierzchnią, kuchnia z jadalnią – umeblowana i wyposażona w naczynia, sprzęt AGD oraz stół z krzesłami.

Na piętrze: dwa pokoje dwuosobowe oraz jeden pokój czteroosobowy – umeblowane stosownie do potrzeb, tj.: łóżka, szafy, stoliki nocne, biurka oraz w jednym znajduje się łóżeczko dziecięce, komputer stacjonarny, łazienka, toaleta, pomieszczenie do wypoczynku, hol – wyposażony w dwa fotele, stół, dużą szafę.

Niektóre pomieszczenia wymagają odświeżenia. Budynek wyposażony został w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną oraz centralne ogrzewanie.

W zakresie warunków socjalno-bytowych stwierdzono, iż placówka posiada wszystkie pomieszczenia zgodnie ze standardem określonym w § 18 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 292 poz. 1720) zwanym dalej rozporządzeniem.

Do dyspozycji dzieci jest również rozległy teren, znajdujący się przy zabudowie dworsko-pałacowej, z którego mogą korzystać wychowankowie wszystkich placówek w Bąkowie. Na terenie są huśtawki, zjeżdżalnie, ławeczki, bramki do gry w piłkę nożną, kosze do gry w koszykówkę oraz siatka do siatkówki. Ponadto w parku jest staw, gdzie wychowankowie w ramach zajęć wychowawczych uczą się wędkowania, oraz wyznaczone jest miejsce do palenia ogniska.

C. Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

- 1) Placówka zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych oraz stanu zdrowia wychowanków. Stawka żywieniowa w 2016 r. oraz aktualnie wynosi 13,00 zł.
W placówce wszystkie posiłki, z wyjątkiem obiadu, który spożywany jest w POW Nr 1 (od poniedziałku do piątku), przygotowywane i spożywane są w opisanej wyżej kuchni z jadalnią. Kolacje wychowankowie przygotowują samodzielnie (bądź przy pomocy wychowawców) i spożywają je wspólnie. Kuchnia wyposażona jest w lodówkę, kuchenkę mikrofalową oraz miejsce do przygotowania i spożywania posiłku. Dzieci mają całodobowy dostęp do produktów żywnościowych oraz napoi, a także zapewnione II śniadanie do szkoły, co potwierdziła przeprowadzona z wychowankami rozmowa. Jadłospis sporządzany jest co miesiąc i ustalany przez wychowawców przy współudziale wychowanków.
Na dzień kontroli żaden wychowanek nie wymagał diety specjalistycznej.
- 2) W okresie objętym kontrolą w Placówce nie było zatrudnionej pielęgniarki.
Ustalono, iż wychowankowie mają zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze i wyroby medyczne. Podstawową opiekę zdrowotną wszystkim wychowankom zapewnia POZ Warlubie, przy ul. 18 Lutego 2. Ponadto, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb, dzieci objęte są specjalistyczną opieką.
Opracowana została procedura podawania leków np. psychotropowych. Wychowankowie, wymagający leczenia farmakologicznego, leki otrzymują od wychowawcy dyżurującego, zgodnie z listą zleceń lekarza, co odnotowywane jest w zeszycie wydawania leków.
- 3) Zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego ubioru – stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb dzieci- realizacja bez zastrzeżeń (potwierdziły oględziny oraz informacje zawarte w kartach odzieżowych).
- 4) Wyposażenie w środki higieny osobistej - bez zastrzeżeń. Dzieci potwierdziły zaopatrzenie w mydło, szampon, dezodoranty, szczoteczki do zębów, pasty do zębów, gąbki do ciała itp.
- 5) Każdy wychowanek, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, otrzymuje kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości uzależnionej od wieku i określonej w Zarządzeniu nr 4/2017 Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bąkowie z dnia 5 stycznia 2017 r. Kwota ta może być podwyższona o 50% lub obniżona, jednak nigdy nie jest niższa niż 10 zł, co zapewnia obowiązujący w placówce regulamin kieszonkowego. Powyższe dane dzieci potwierdziły w trakcie rozmowy. Wychowankowie osobiście odbierają swoje kieszonkowe od wychowawcy. W sytuacji, gdy wychowanek przebywa poza placówką bądź nie może złożyć podpisu, bo np. nie potrafi pisać, w zastępstwie podpis składa wychowawca.
- 6) W trakcie kontroli przeanalizowano zawartość 8 teczek wychowanków. W segregatorach znajdowały się:teczka osobowa/administracyjna oraz dokumenty, prowadzone przez wychowawcę kierującego procesem wychowania, tj.: diagnoza psychofizyczna dziecka, Plan Pomocy Dziecku (PPD), modyfikacje, karty pobytu. Na podstawie dalszych czynności zespół kontrolujący ustalił, iż dla każdego dziecka prowadzona jest ww. teczka, jednak w pojedynczych przypadkach nie zawiera ona wszystkich elementów określonych w § 8 rozporządzenia.
- 7) W okresie objętym kontrolą w Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych zatrudniony był na umowę o pracę w wymiarze 1 etatu psycholog p. **XXXXXXXX** (40h tygodniowo z podziałem: POW Nr 1 – 20 h, POW Nr 2 i Nr 3 – po 10 h) od dnia 01.01.2016 r. do 30.09.2016 r. Na podstawie analizy dostępnej dokumentacji stwierdzono, iż psycholog sporadycznie przeprowadzał badania diagnostyczne oraz nie prowadził wymaganej przepisami dokumentacji, tj. Karty udziału w zajęciach oraz Arkusza badań i obserwacji psychologicznych (był tylko dla 1 wychowanka - **XXXXXX**). Ponadto nie realizował obowiązków, wynikających z określonego w Placówce zakresu obowiązków na stanowisku psychologa. W związku z barkiem dokumentacji prowadzonej przez psychologa, Dyrektor Placówki złożył stosowne wyjaśnienia.
- 8) W Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych zatrudniony jest pedagog w wymiarze 1 etatu (40h tygodniowo z podziałem: POW Nr 1 – 20 h, POW Nr 2 i Nr 3 – po 10 h) p. **XXXXXX**, która jako specjalista pełni dyżury w placówce zgodnie z grafikiem. Pedagog, w okresie zatrudnienia psychologa, współuczestniczył w sporządzaniu Diagnozy psychofizycznej wychowanka, aktualnie przygotowuje ją sam. Prowadzi także Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych, Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga z opisem ich przebiegu oraz Arkusz bieżących obserwacji. Pedagog opracował „Programem pracy pedagoga w Centrum

Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bąkowie na lata 2016-2020". Ponadto specjalista bierze udział w posiedzeniach Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Pedagog prowadzi również zajęcia specjalistyczne z 8 wychowankami, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb. Wnikliwa analiza częstotliwości zajęć wykazuje na bardzo ograniczony dostęp wychowanków do wsparcia pedagoga. Z uzyskanych informacji oraz badanej dokumentacji wynika, iż zajęcia grupowe prowadzone były tylko jeden raz, pomimo powtarzających się wskazań do dalszej pracy z dzieckiem u różnych wychowanków. Zwrócono uwagę na brak należytego wsparcia dla dzieci o szczególnych potrzebach, mimo wskazań zawartych w diagnozie psychofizycznej dziecka oraz opinii sporządzonej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Przeanalizowano realizację zajęć indywidualnych prowadzonych z dziećmi oraz plan pracy pedagoga. Analiza wykazała liczne przypadki nakładania się na siebie zadań, występują przypadki prowadzenia zajęć w dniach, gdy specjalista ma dzień wolny od pracy lub przebywa na urlopie.

Zespół kontrolerów dokonał analizy zakresu czynności pedagoga. W celu ustalenia stanu faktycznego poproszono o złożenie wyjaśnień, dotyczących realizacji wybranych zadań, wynikających z zakresu czynności. Pedagog w tej sprawie złożył stosowne wyjaśnienia.

- 9) Zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne - wychowankowie placówki wyposażeni zostali w książki oraz niezbędne artykuły szkolne.
- 10) W zakresie zapewnienia dzieciom opieki dziennej i nocnej zespół inspektorów (na podstawie badanej dokumentacji) ustalił, iż w placówce opiekę dzienną od 8.00 - 20.00 zapewnia 1 wychowawca. W godzinach nocnych tj. 20.00-8.00 dyżur pełni 1 osoba pracująca z dziećmi. W dni wolne od nauki i dni świąteczne w ciągu dnia i nocy dyżur pełni 1 wychowawca. Obchód w godzinach nocnych (minimum 3 - krotny) odnotowywany jest w zeszycie raportów.
- 11) W placówce w okresie objętym kontrolą nie było zatrudnionego pracownika socjalnego.
- 12) Placówka prowadzi następującą dokumentację dla wychowanka:

- **diagnozę psychofizyczną** - na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono, iż Diagnozy psychofizyczne wychowanków opracowuje psycholog (w okresie zatrudnienia) oraz pedagog. Zespół kontrolujących ustalił, iż nie dla każdego dziecka sporządzony został ww. dokument.
- **kartę pobytu** zawierającą opis w następujących obszarach: opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku, opis funkcjonowania społecznego dziecka w placówce, opis funkcjonowania społecznego poza placówką, informacje dotyczące nauki szkolnej dziecka, opis rozwoju dziecka ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego i samodzielności dziecka, informacje o stanie zdrowia dziecka, w tym stanie zdrowia psychicznego, informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, informacje o szczególnych potrzebach dziecka.

Karty pobytu uzupełniane są w każdym miesiącu przez wychowawców prowadzących.

Na podstawie analizy dokumentacji kontrolerzy ustalili, iż dla jednego dziecka [REDAKTOWANE] od momentu przyjęcia do Placówki tj. 19 października 2015 r. nie jest prowadzona Karta pobytu dziecka.

Ponadto w Placówce prowadzone są arkusze dotyczące: kontaktów ze szkołą, do której uczęszcza dziecko, kontaktów medycznych, opisu współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodziny.

- **plan pomocy dziecku (PPD)** - opracowywany jest przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym. Wskazać należy, iż w licznych przypadkach odnotowano brak wyznaczenia celu pracy z dzieckiem. Plan zawiera działania długoterminowe oraz krótkoterminowe. PPD modyfikowany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami nie rzadziej niż co pół roku. Szczególną uwagę zwrócono na sytuację [REDAKTOWANE] dziecka pełnoletniej wychowanki, w stosunku do której plan pomocy opracowany był mimo braku diagnozy psychofizycznej. Plan nie obejmował wszystkich obszarów, opisywanych u pozostałych wychowanków Placówki oraz był nieadekwatny do okresu rozwojowego dziecka. U ww. wychowanki od momentu przyjęcia do placówki nie była dokonywana modyfikacja PPD.

Wnikliwa analiza dokumentacji wskazuje na powielanie treści planów pomocy w kolejnych latach, mimo dokonywanych zmian podczas modyfikacji oraz na wpisy, które nie znajdują odzwierciedlenia w działaniach. Ponadto zwrócono uwagę na zbyt ogólnikową treść PPD oraz ich modyfikacji, a także na nieadekwatne prowadzenie modyfikacji PPD tj. brak porównań w konkretnych sferach, opisywanych w planie pomocy. Modyfikacja zawiera natomiast informacje na temat aktualnej sytuacji dziecka, które nie odnoszą się do treści zawartych w planach. Wskazano na zasadność opracowywania nowych planów pomocy dziecku w sytuacji, gdy modyfikacja dotyczy

wszystkich obszarów planu (w ocenie kontrolujących należy przyjąć, iż obowiązujący plan nie jest wówczas aktualny).

Poza powyższym, w poszczególnych obszarach planu pomocy dziecku, opisywane jest np. „środowisko z którego pochodzi dziecko w oparciu o plan pracy z rodziną”, mimo braku dokumentu wskazanego w zagadnieniu. U rodzin, podejmujących współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz asystentami rodziny, w planach pomocy dziecku w ww. obszarach nie uwzględniono natomiast zaleceń i wskazań do pracy z rodziną, zawartych w planach pracy przesłanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Plany pomocy nie były opracowywane we współpracy z asystentem rodziny, gdy był on wyznaczony danej rodzinie.

- **arkusz badań i obserwacji psychologicznych** – z uwagi na brak dokumentacji w tym obszarze, nie było możliwe dokonanie rzeczowej analizy.
- **arkusz badań i obserwacji pedagogicznych** – prowadzony dla każdego wychowanka. W arkuszu brak wpisów, dotyczących przeprowadzanych badań. Wskazano na zasadność umieszczenia tu informacji o badaniach przeprowadzanych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Zespół kontrolny stwierdził, iż diagnoza wstępna dziecka jest lakoniczna, nie odnotowuje się wpisów w części dotyczącej obserwacji, specjalista sporadycznie przeprowadza badania – jedynym odnotowanym badaniem jest „Test na samoocenę”.
- **karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu** – zajęcia specjalistyczne, prowadzone przez pedagoga odnotowywane są w Karcie udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga wraz z opisem przebiegu. Analiza badanej dokumentacji wykazała, iż Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga nie zawierają informacji dotyczących zdiagnozowanych deficytów i potrzeb wychowanka, oddziaływania pedagoga nie są poprzedzone planem. Uzupełnienie wymienionych elementów w ocenie kontrolujących wpłynie na poprawę jakości świadczonej dzieciom pomocy. Zwrócono także uwagę, na przekroczenie liczby wychowanków podczas prowadzenia zajęć grupowych.
- **arkusz bieżących obserwacji** – dokument prowadzony przez pedagoga, sporządzany dla każdego wychowanka. Pedagog odnotowuje w nim informacje dotyczące zachowania i funkcjonowania dziecka np. podczas prowadzonych zajęć, uroczystości.

13) Księga ewidencji wychowanków, zawierająca imię i nazwisko dziecka, datę urodzenia, adres ostatniego zamieszkania dziecka. Na podstawie analizy dokumentu ustalono, iż nie zawiera ona wszystkich danych określonych w § 17 pkt. 5 rozporządzenia. Ostatnie przyjęcie – 24.02.2017 r.

14) W placówce funkcjonuje Zespół do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. W posiedzeniach zespołu uczestniczą: Dyrektor placówki, wychowawcy, psycholog, pedagog. Jak wynika z analizy zgromadzonego materiału Placówka nie stosuje się w tym zakresie do wszystkich wytycznych art. 136 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.). Ponadto zwrócono uwagę na konieczność zapraszania pełnoletniej matki z dzieckiem przebywającej w Placówce na Zespoły do Spraw Okresowej Oceny jej dziecka. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji wychowanka 2 razy w roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 roku życia co 3 miesiące.

Placówka ponadto organizuje dodatkowe spotkania dla jednostek działających na rzecz rodziny, tj. pracowników socjalnych, przedstawicieli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, asystentów rodzin oraz innych zaproszonych gości. Po dokonaniu oceny sytuacji wychowanka zespół formułuje na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, Dyrektor POW zgłosił jednego wychowanka z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego.

Kontrolujący przyjęli także Protokół wyjaśnień Dyrektora POW w Bąkowie na temat realizacji zadań określonych w art. 100 ust. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

15) Zespół kontrolujących dokonał oceny merytorycznej akt wychowanka objętego procesem usamodzielnienia się w Placówce. Jak wynika z analizy dostępnych dokumentów, Placówka zachowała termin wyznaczony przez ustawodawcę w zakresie czynności i obowiązków w stosunku do osób

usamodzielniających się i współpracowała z innymi podmiotami, działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

D. Przestrzeganie praw dziecka.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z wychowankami oraz wychowawcami pracującymi w Placówce w celu ustalenia, czy Placówka przestrzega praw dziecka. Na tej podstawie, a także na podstawie obserwacji dzieci i badanej dokumentacji ustalono:

- Prawidłowy dostęp do nauki, tj.: wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne. W ocenie dzieci na bieżąco uzupełniane są braki w tym zakresie, wychowawcy utrzymują stały kontakt ze szkołami. Dzieci zawsze mogą liczyć na pomoc w nauce ze strony wychowawcy, pedagoga.
- Właściwy dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – na terenie placówki organizowane są zajęcia umożliwiające rozwój pasji i zainteresowań: zajęcia plastyczne, sportowe oraz taneczne (Zumba), istnieje możliwość gry np. na komputerze. Wychowankowie korzystają również z boiska do piłki nożnej, placu zabaw, miejsca umożliwiającego zorganizowanie ogniska.
- Dzieci uczestniczą w różnego rodzaju uroczystościach, imprezach okazjonalnych, (rekreacyjno-sportowych) i wyjazdach organizowanych przez placówkę i inne instytucje np. wyjazdy do kina, na basen, rajdy rowerowe. Wychowankowie corocznie w okresie np. ferii zimowych wyjeżdżają w góry. W czasie wakacji dzieci wyjeżdżają nad morze do Sopotu, Gdańska oraz nad jezioro.
- Dzieci podczas rozmowy potwierdziły, że mogą spotykać się z bliskimi osobami na terenie placówki i poza nią, kontaktować się telefonicznie z rodziną. Wychowawcy, w ocenie dzieci, wykazują prawidłowe zainteresowanie ich problemami, zawsze służą pomocą i wsparciem. Przestrzegają również zasadę dyskrecji w sprawach osobistych.
- W zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków. Same dzieci nie zgłaszały skarg w tym zakresie. Wychowankowie wiedzą, za co mogą być nagrodzeni i ukarani. Najczęściej stosowane kary to zakaz oglądania telewizji, zakaz wychodzenia poza placówkę oraz wstrzymanie kieszonkowego (po ustaniu kary dziecko otrzymuje zaległe kieszonkowe).
- W zakresie zrzeszania się - w placówce nie funkcjonuje aktualnie samorząd wychowanków. Z rozmów z dziećmi wynika, iż wychowankowie nie widzą konieczności działania samorządu.

E. Kwalifikacje osób pracujących w placówce z dzieckiem.

W placówce pracuje 4 wychowawców oraz pedagog. Wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje zgodnie z wymogami określonymi w art. 98 ust.1 ww. ustawy w sprawie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Działając w oparciu o art. 197 d ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano odpowiednie zalecenia pokontrolne.

Zespół kontrolny:

Oddział ds. Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej
Wydziału Polityki Społecznej

Zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej